

ศูนย์ผลิตอาหารสัตว์

องค์การบริหารส่วนตำบลสามตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชาชนในพื้นที่สามตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ส่งขายบริษัทเจริญโภคภัณฑ์(CP) โดยเฉพาะสุกรและไก่ การเลี้ยงสุกรนี้จะได้กำไรสูงก็ต่อเมื่อต้นทุนต่ำ แต่ด้วยอาหารสัตว์เหล่านี้มีราคาแพงและต้องเสียค่าขนส่งสูง เพราะต้องไปซื้อถึงจังหวัดพัทลุงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรได้กำไรน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน ถ้าหากสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแหล่งซื้ออาหารที่อยู่ห่างไกลและมีราคาแพงได้ ก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตของชาวบ้านลดลง

ในปี 2545 เมื่อรัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนงบประมาณตำบลละ 1,000,000 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลสามตำบลจึงได้ทำเวทีประชาคมตำบลขึ้น เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการบริหารเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด พบว่ามีชาวบ้านหลายกลุ่มที่ต้องการให้ อบต.สามตำบลสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มตนเอง อย่างไรก็ตามหาก อบต.สามตำบลสนับสนุนทุกกลุ่มกิจกรรมผลงานจะไม่ปรากฏให้เห็นชัด จึงเลือกเพียงงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นงานที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ในตำบลได้รับผลประโยชน์ร่วมกันมากที่สุด ดังนั้นทาง อบต.สามตำบลจึงเห็นสมควรว่าอาชีพเลี้ยงสัตว์ควรได้รับการสนับสนุน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: จ.พัทลุง

จังหวัด: นครศรีธรรมราช

ประชากร: 6,768 คน

พื้นที่: 37.99 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต.สามตำบลได้จัดทำโครงการ "ศูนย์ผลิตอาหารสัตว์" ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกษตรกรสามารถซื้ออาหารสัตว์ได้ในราคาที่ถูกลงและสะดวก ซึ่งจะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นและเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนด้วย

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ผลิตอาหารสัตว์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธาน ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ ผู้จัดการฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ ผู้จัดการโรงงานและอนุกรรมการ ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ และรายงานผลการดำเนินงานให้ อบต. ทราบทุกเดือน
- การดำเนินงานการก่อสร้างโรงเรือนและจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องจักรในการผลิตอาหารสัตว์
 - สร้างโรงเรือนขนาด กว้าง 9 x 12 เมตร
 - จัดซื้อเครื่องจักรในการผลิตอาหาร
 - เครื่องผสมอาหารขนาด 1,000 มอเตอร์
 - ตู้ควบคุม
 - จักรเย็บกระสอบชนิดด้าย 1 เส้น
 - เครื่องชั่งขนาด 60 กก.
 - เครื่องชั่งขนาด 1 กก.
 - จัดซื้อวัตถุดิบในการผลิต
 - ปลายข้าว
 - รำละเอียด
 - กากในเมล็ดปาล์ม
 - กากถั่วเหลือง

- ปลาป่น
 - เปลือกหอย
 - โคแคลเซียม
 - เกล็ด
 - น้ำมันพืช
 - พรีมัส
3. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานกลุ่มในรูปสหกรณ์
 4. จัดตั้งศูนย์ผลิตอาหารสัตว์ มีผู้สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกแบ่งเป็น
 - เกษตรกร ประมาณ 20 คน
 - สถาบันการเงินประมาณ 3-5 แห่ง เช่น กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น
 5. สมาชิกกลุ่มทำการระดมทุน
 - โดยจำหน่ายหุ้นละ 10 บาท สามารถระดมทุนได้ทั้งหมด 14,000 หุ้น เป็นเงิน 140,000 บาท
 - มีการกำหนดกฎเกณฑ์การถือหุ้นดังนี้
 - เกษตรกร 1 คน สามารถถือหุ้นได้อย่างน้อย 10 หุ้น แต่ไม่เกิน 500 หุ้น
 - สถาบันการเงิน 1 แห่งสามารถถือหุ้นได้อย่างน้อย 500 หุ้น แต่ไม่เกิน 3,000 หุ้น
 - สัดส่วนการถือหุ้นของเกษตรกร และสถาบันการเงินเป็น 50% ต่อ 50%

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจตำบลละ 1,000,000 บาท และได้จัดสรรตามกิจกรรม ดังนี้		
	1. สร้างโรงเรือนขนาด กว้าง 9 x 12 เมตร ราคา 225,000 บาท		
	2. จัดซื้อเครื่องจักรในการผลิตอาหาร ได้แก่		
	- เครื่องผสมอาหารขนาด 1,000 มอเตอร์และตู้ควบคุม ราคา 68,550 บาท		
	- จักรเย็บกระสอบชนิดด้าย 1 เส้น ราคา 14,000 บาท		
	- เครื่องชั่งขนาด 60 กิโลกรัม ราคา 850 บาท		
	- เครื่องชั่งขนาด 1 กิโลกรัม ราคา 350 บาท		
	3. จัดซื้อวัตถุดิบในการผลิต		
	ปลาป่น	205,454	บาท
	รำละเอียด	64,274	บาท
	กากในเมล็ดปาล์ม	45,040	บาท
	กากถั่วเหลือง	216,762	บาท
	ปลาป่น	41,821	บาท
	เปลือกหอย	428	บาท
	โคแคลเซียม	38,284	บาท
	เกล็ด	1,500	บาท
	น้ำมันพืช	10,948	บาท
	พรีมัส	26,500	บาท
	4. ค่าใช้จ่ายในส่วนของเงินเดือน เป็นเงิน 17,000 บาท		

การระดมทุน ปี 2545 สมาชิกเกษตรกรประมาณ 20 คนและสถาบันการเงินประมาณ 3-5 แห่ง ทำการระดมทุนได้ทั้งหมด 14,000 หุ้น เป็นเงิน 140,000

อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. โรงเรือนขนาด กว้าง 9 x 12 เมตร จำนวน 1 หลัง
	2. เครื่องจักรในการผลิตอาหาร ได้แก่
	- เครื่องผสมอาหารขนาด 1,000 มอเตอร์ และตู้ควบคุม
	- จักรเย็บกระสอบชนิดด้าย 1 เส้น
	- เครื่องชั่งขนาด 60 กิโลกรัม

- เครื่องชั่งขนาด 1 กิโลกรัม
- 3. จัดซื้อวัตถุดิบในการผลิต
 - ปลายข้าว
 - กากในเมล็ดปาล์ม
 - กากถั่วเหลือง
 - เปลือกหอย
 - โคแคลเซียม
 - เกลือ
 - น้ำมันพืช
 - פרםสุกร

บุคลากร	1. คณะกรรมการศูนย์ผลิตอาหารสัตว์	จำนวน 15 คน
	2. สมาชิกเกษตรกร	20 คน
	3. สถาบันการเงิน	3-5 แห่ง
	4. เจ้าหน้าที่อบต.	2 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กลางปี 2544	- อบต.สามตำบลจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านร่วมกับผู้นำชุมชนและชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อค้นหาความต้องการของประชาชน	-อบต.สามตำบล/ประชาชนในตำบล
ปี 2545	-รัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยให้เงินอุดหนุนตำบลละ 1,000,000 บาท	-รัฐบาล
กลางปี 2545	-ชาวบ้านเสนอโครงการให้ อบต. พิจารณา โดย อบต. ทำการประเมินความพร้อม ความเป็นไปได้ของแต่ละโครงการที่เสนอมา -อบต.สามตำบลมีมติเลือกทำโครงการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ศูนย์ผลิตอาหารสัตว์ เนื่องจากชาวบ้านในพื้นที่จำนวนมากเลี้ยงสุกรไว้จำหน่าย การเลี้ยงสุกรนี้จะได้กำไรสูงก็ต่อเมื่อต้นทุนต่ำ รายจ่ายส่วนใหญ่ คือ ค่าอาหาร ถ้าหากสามารถแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับแหล่งซื้ออาหารที่อยู่ห่างไกลและมีราคาแพงได้ ก็จะทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้กำไรมากขึ้น อีกทั้งยังมีชาวบ้านอยู่จำนวนหนึ่งที่ความรู้และมีความสามารถในการผลิตอาหารเนื่องจากเคยทำงานในโรงงานผลิตอาหารของเอกชนในจังหวัดพัทลุงมาก่อน -อบต.สามตำบลจึงได้แจ้งผลการประเมินโครงการให้ชาวบ้านทราบ ชี้แจงเหตุผล ประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับจากการดำเนินโครงการ และวิธีการในการดำเนินงานขั้นต่อไป	-อบต.สามตำบล/ประชาชนในตำบล
ปลายปี 2545	-อบต.สามตำบลได้รับเงินกระตุ้นเศรษฐกิจจากรัฐบาล เป็นเงิน 1,000,000 บาท	-อบต.สามตำบล
ต้นปี 2546	-ผู้นำชุมชนรวบรวมสมาชิกกลุ่มขึ้นที่อยู่ภายในตำบลสามตำบล ที่มีความประสงค์จะร่วมทำศูนย์ผลิตอาหารสัตว์ -คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์ฯ โดยคณะกรรมการชุดนี้จะมีหน้าที่หลักคือ ดำเนินกิจกรรมกลุ่มประสานงานกับฝ่ายต่างๆ และรายงานผลการดำเนินงานให้ อบต. ทราบทุกเดือน	-อบต.สามตำบล/ประชาชนในตำบล/คณะกรรมการศูนย์ฯ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มีนาคม 2546	-อบต.สามตำบลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในการสร้างโรงเรือน วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานของศูนย์ และพิจารณาว่าจ้างคนเข้าทำงาน โดยให้คณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบการทำงานด้วย	-อบต.สามตำบล/คณะกรรมการศูนย์ฯ
พฤษภาคม 2546	-วิทยากรจากมหาวิทยาลัยทักษิณมาให้คำแนะนำในการใช้เครื่องจักรและขั้นตอนการผลิต -เริ่มกระบวนการผลิตและจัดจำหน่าย	-สมาชิกศูนย์ฯ/วิทยากรจากมหาวิทยาลัยทักษิณ
มิถุนายน 2546	-ติดตาม ประเมินผลและรายงานให้ อบต. ทราบ	-อบต.สามตำบล/คณะกรรมการศูนย์ฯ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

-สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
จุฬารักษ์

-ให้ความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วนการผลิตอาหาร โดยคณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเอง

-วิทยากรจาก
มหาวิทยาลัยทักษิณ

-ให้คำแนะนำในการใช้เครื่องจักรและขั้นตอนการผลิต

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนในพื้นที่สามตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ส่งไปจำหน่ายยังบริษัทเจริญโภคภัณฑ์(CP) โดยเฉพาะสุกรและไก่ แต่ด้วยอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสุกรและไก่ต้องไปซื้อถึงจังหวัดพัทลุง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงส่งผลให้เกษตรกรได้กำไรน้อย ซึ่งอาหารสัตว์ราคาจำหน่ายอยู่ที่ประมาณ 500 บาทต่อ 1 กระสอบ(30 กิโลกรัม) และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งประมาณ 400-500 บาทต่อคนต่อครั้ง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

หลังการดำเนินการ

1. ศูนย์ผลิตอาหารสัตว์ ในช่วง 3 เดือนแรกสามารถผลิตได้ 25 ตัน/เดือน ต่อมาได้พัฒนาและมีการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นทำให้มีการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 50 ตัน/เดือน ซึ่งมีผู้ซื้อที่เป็นสมาชิกศูนย์ 20 รายและเป็นลูกค้าจากภายนอกที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มอีกประมาณ 20 ราย/เดือน ที่ผ่านมาได้กำไรเฉลี่ย 20,000-30,000 บาทต่อเดือน โดยจำหน่ายในขายราคา 430 บาทต่อ 1 กระสอบ (30 กิโลกรัม) และมีการปันผลในช่วงสิ้นปี เพราะภายในกลุ่มมีการระดมทุนด้วยการให้สมาชิกถือหุ้นด้วย
2. สมาชิกกลุ่มสามารถซื้ออาหารสัตว์ได้ในราคาเป็นธรรม กล่าวคือ สมาชิกสามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งได้ 400-500 บาทต่อคนต่อครั้ง และอาหารสัตว์สามารถซื้อในราคาที่ถูกลงกว่า 70 บาท ต่อ 1 กระสอบ (30 กิโลกรัม) หรือทำให้สมาชิกกลุ่มสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ประมาณตันละ 950 บาท ซึ่งสมาชิกแต่ละรายจะได้รับประโยชน์ตามจำนวนอาหารสัตว์ที่ซื้อ
3. ชาวบ้านในตำบลสามตำบลให้การตอบรับอย่างดีจากโครงการนี้ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแบ่งเป็นเกษตรกรประมาณ 20 ราย และเป็นสถาบันการเงินประมาณ 3-5 แห่ง
4. เกษตรกรกลุ่มที่เลี้ยงสัตว์แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกหรืออยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง สามารถลดต้นทุนในการผลิตลงได้เพราะสามารถซื้ออาหารได้ในราคาถูกและไม่ต้องเสียค่าขนส่ง

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. ปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มฯ เนื่องจากสมาชิกยังไม่เข้าใจวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม	1. สมาชิกกลุ่มเริ่มมีประสบการณ์ การทำงานอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและเป็นการที่ตอบสนองความต้องการของชาวบ้าน จึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยเฉพาะจากชาวบ้านเอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความร่วมมือเป็นอย่างดีของประชาชนในพื้นที่ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือ ประชาชนร่วมเสนอความต้องการและทางเลือกที่เป็นไปได้ อีกทั้งยังสนับสนุนการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของ อบต.สามตำบล
2. ในการทำจัดตั้งศูนย์ผลิตอาหารสัตว์นั้น ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการดำเนินงานเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินโครงการนี้คงไม่สามารถดำเนินงานได้ลุล่วง

บทเรียน

การดำเนินงานครั้งนี้ต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนในตำบล ซึ่งต้องพยายามผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น โดยทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดตั้งศูนย์ผลิตอาหารสัตว์และประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน ซึ่งประชาชนในตำบลจะต้องเข้ามาดูแลรับผิดชอบขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด เป็นการสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเพราะประชาชนเหล่านี้สามารถจัดการแก้ปัญหาเองได้ โดย อบต.สามตำบลควรมีบทบาทเพียงหน่วยงานที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างดีเท่านั้น

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการในลักษณะเดียวกับ อบต.สามตำบล ควรคำนึงถึงความพร้อมของงบประมาณและอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของประชาชนด้วย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายชม เทพรินทร์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสามตำบล
ที่อยู่ : ตำบลสามตำบล อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : (075) 308-188

ชื่อ-นามสกุล : นางวิจิตร ลุยจันทร์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสามตำบล
ที่อยู่ : ตำบลสามตำบล อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : (075) 308-188

ชื่อ-นามสกุล : นายพรชัย เทพธานี
ตำแหน่ง : ผู้จัดการศูนย์ผลิตอาหารสัตว์
หน่วยงาน : ศูนย์ผลิตอาหารสัตว์
ที่อยู่ : หมู่ 5 ตำบลสามตำบล อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ : (09) 868-5964

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่:พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลสามตำบล อำเภอลำพูน จังหวัดนครราชสีมา 80130
ขนาดพื้นที่	37.99 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	2,306,861 บาท (งบประมาณปี 2544)
งบประมาณรายได้ทั้งสิ้น	3,775,132.51บาท (งบประมาณปี 2544)
จำนวนประชากร	6,735 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีนชีวิตประชาคม	ตำบลสามตำบลมีเนื้อที่ประมาณ 17,400 ไร่หรือประมาณ 37.99 ตารางกิโลเมตร มีหมู่บ้านจำนวน 5 หมู่บ้านอยู่ในเขต อบต.สามตำบล ภูมิประเทศเป็นที่ราบเนินเขาสูง มีภูเขาประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่ สภาพดินเป็นดินปนทรายจึงไม่สามารถกักเก็บน้ำได้และมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 14,000 ไร่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนาและสวนยางพาราเป็นหลัก ทำให้มีโรงสีข้าวในพื้นที่ถึง 30 แห่ง จุดเด่นของพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล คือ พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอลำพูน ซึ่งเป็นอำเภอที่ก่อตั้งใหม่ สภาพทั่วไปยังไม่ค่อยพัฒนาจึงเห็นว่า ตำบลสามตำบลเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะต้องทำการพัฒนาพื้นที่ในทุกๆด้าน